

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 01 Ekim 2021
Sayı : 1908

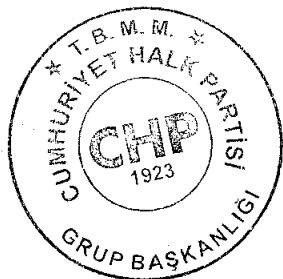
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 29.09.2021

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih : 05 Ekim 2021	Esas No: 2/3856

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
04 Ekim 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
04 Ekim 2021
No. 888116
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Uluslararası insan hakları sözleşmelerinde ve Anayasa'da da açıkça ifade edildiği üzere yaşam hakkı, cinsel dokunulmazlık ve küçültücü muameleye maruz kalmama hakları korunması gereken en temel haklardandır. Anayasa'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir." Hükmü yer almaktadır. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "İnsan Haklarına Saygı Yükümlülüğü" kenar başlıklı 1'inci maddesinde; "*Yüksek Sözleşmeciler tarafı, kendi yetki alanları içinde bulunan herkese bu sözleşmenin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlükleri tanırlar.*" Hükmüne yer verilmiş, 2'nci maddesinde de yaşam hakkı "*Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur.*" hükmü ile düzenlenmiştir.

Ne var ki ülkemizde yaşam hakkı ihlal edilen ve ölümlle sonuçlanan binlerce vaka ile işkence suçu neticesinde ölüm meydana gelmesi vakalarının failleri, davaların zamanaşımına uğraması sonucu cezasız kalmıştır. Zaman aşımından dolayı on binlerce dosya işlemde kaldırılmış ve failler cezalandırılmamıştır. Yaşanan birçok faili meçhul cinayet ve olaylarda ya zamanaşımı gerekçesiyle dosya işlemde kaldırılmış ya da kaldırılmak üzeredir. DİSK'in kurucu başkanı Kemal Türkler' in katledilmesi hakkında görülen dava çok uzun süreler boyunca sonuçlandırılmamış, yerel mahkeme ve Yargıtay arasında gidip gelmiştir ve en sonunda dosya zamanaşımına uğrayıp işlemde kaldırılmıştır. Failler cezalandırılmamış ve adalet yara almıştır.

Adalet, yurttaşların devlete bağlılığını sağlayan ve onu meşru hale getiren yegane duygudur. Adaletle olan güvenin kaybedilmesi, devletin meşruiyetinin sorgulanmasını da beraberinde getirecek ve ciddi sorunlara sebep olacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye'de yaşanmış faili meçhul cinayetler ve kayıplarla ilgili olarak verdiği kararlarda, "Etkili bir resmi soruşturma yapma yükümlülüğünün, Soruşturmanın olaya katılan kişi ve kurumlardan bağımsız olarak yapılması yükümlülüğünün, Soruşturmanın sorumlularının tespiti ve cezalandırılmalarına yönelik yapılması yükümlülüğünün ve Soruşturmanın hızlı ve makul bir aciliyet içinde gerçekleştirilmesi yükümlülüğünün" ihlal edildiği konuları öne çıkarmaktadır. Zamanaşımı mekanizmasının olduğu bir hukuk düzeninde bu sayılan ihlaller adalet mekanizmasının işlemesine mâni olmaktadır.

Türkiye'de neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçuna ilişkin zamanaşımı gerekçesiyle faillerin cezalandırılmadığı birçok olay mevcuttur. Neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçu tıpkı TCK 77'nci maddede yer alan "*İnsanlığa Karşı Suçlar*", TCK 76'nci maddede yer alan "*Soykırım*" ve TCK 94'üncü maddede yer alan "*İşkence*" suçlarında olduğu gibi zamanaşımına tabi olmamalıdır. İşkence nedeniyle hayatını kaybeden bireyin faillerinin yargılanması ne kadar sürerse sürsün tamamlanmalı, toplum vicdanı ve adaletin gereği için faillerin cezalandırılması gerekir.

Yukarıda anlatılan sebepler neticesinde zamanaşımı kavramının adaletin tecelli etmesine engel olduğu durumlar söz konusudur. En temel insan hakkı olan yaşam hakkı insanlığa aykırı olarak işkence sonucunda elinden alınan bir bireyin, yaşam hakkını elinden alan faillerinin yakalanması ve cezalandırılması için neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçunda zamanaşımının kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile en temel insan hakkı olan yaşam hakkı insanlığa aykırı olarak işkence sonucunda elinden alınan bir bireyin faillerinin yakalanması ve cezalandırılması için neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçunda zamanaşımının kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 6/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

